

νουν τὸ πρόγραμμά του καὶ νὰ τὸν ἀντιπολιτεύονται σὰν οἱ χειρότεροί του ἐχτροί. Σὲ τέτοιες περιστάσεις φτάνουμε στὸ παράτολμο συμπέρασμα πὸς ὁ Βενιζέλος εἶναι καὶ αὐτὸς ἓνας Χριστὸς πού ἔχει τὸ ἀτύχημα νὰ περιστοιχίζεται ἀπὸ κικκοὺς Ἀποστόλους.

Ο ἄνθρωπάκεμποροι ὀρισμένους εἶναι οἱ μεγαλοφυέστεροι Ρωμοί. Ἄν εἶναι ἀληθινὰ αὐτὰ πού λέγονται, πὸς αὐτοὶ ἔβγαλαν ἀνθρώπους τους καὶ ἔκλειψαν τοὺς σωτήρες τοῦ γαλιζιῦ ἀπὸ τοὺς δρόμους καὶ τὰ σχολία ἀπὸ τῆς αὐλῆς τῶν σπιτιῶν γιὰ νὰ μὴ μπορέσει νὰ διοχετευθεῖ τὸ γαλιζὶ στὰ σπύτια καὶ τὰ μαγαζιά καὶ νὰ ἐξακολουθοῦν ἔτσι νὰ ἀκριβοπουλᾶνε μιὰ καὶ μιὰμιση δραχμὴ τὴν ὀκτὰ τὰ κρημμένα κάρβουνά τους— ἂν εἶναι ἀληθινὰ ὅλ' αὐτὰ, τότε πρέπει ν' ἀνακηρυχθοῦν οἱ πεισχυροὺς καὶ ἐδέστεροι Ρωμοὶ καὶ ν' ἀπιτήσουν πικρὰσημα καὶ ἀνδριάστες Ἐλπίζουμε νὰ μὴν ὑπάρχει ἀντίρρηση καμμιὰ..

ΚΟΙΝΗ ΓΝΩΜΗ

ΒΑΣΚΑΛΕ ΠΟΥ ΔΙΔΑΣΚΕΣ...

Φίλε «Νουμᾶ»

Σοῦ στέλνω κάτι πού ἔτυχε νὰ διαβίσω τις προάλλες στὸ «Βαλκανικὸ Ταχυδρόμο» :

Ὁ Γεν. Γραμματεὺς τοῦ Ὑπουργείου τῆς Παιδείας ἀπέστειλεν ἐξ ὀνόματος τοῦ προσωπικοῦ τοῦ Ὑπουργείου πρὸς τὸν κ. Πρωθυπουργὸν τὸ ἀκόλουθον τηλεγράφημα :

« Ὑπάλληλο Ὑπουργείου Παιδείας συγχαίροντες Ὑμᾶς πρόμαχον ἐθνικῶν δικαίων καὶ προτεργίτην ὀλικῆς, ἠθικῆς καὶ πνευματικῆς ἀναγεννήσεως Ἑλληνικοῦ Ἔθνους, εὐχονται πολλὰ τὰ ἔτη Ὑμῶν ».

Ἡ σχολικὴ ἐπιτροπὴ Τρουπητῆς Μήλου ἀπέστειλε τὸ ἀκόλουθον τηλεγράφημα διὰ τὸν κ. Πρωθυπουργόν :

« Σὲ σόνα ἀξίζουσι τὰ πολλὰ χρόνια, πού εὐχόμεθα γιὰ τὴν ἐφορτῆ σου, γιὰτὶ ξέρουμε πὸς θὰ τὰ ἀφιερῶσις γιὰ τὴ μεγάλην καὶ Πατριδα, τὰ παιδιὰ τῆς ὁμοίας σὲ ἀγαπῶν ἐγκάρδια. Σχολικὴ Ἐπιτροπὴ Τρουπητῆς Μήλου ».

Ἦγουν καὶ δηλαδὴ, ὁ κ. Γενικός, πού ἐθέσπισε πὸς στὰ σχολεῖα πρέπει νὰ διδάσκηται ἡ δημοτικὴ, μεταχειρίστηκε τὴν καθαρεύουσα γιὰ νὰ συγχωρῇ τὸν κ. Πρωθυπουργόν. Καὶ οἱ καϋμένοι οἱ δασκάλοι τῆς Μήλου, πού πίστεψαν τὰ λόγια του, μεταχειρίστηκαν, στὴν ἴδια περίσταση, τὴ γλώσσα πού διέταξε νὰ διδάσκηται στὰ παιδιὰ.

Ἦ ἄλλα σχόλια περιττὰ, θαρροῦ.

Δικός σου
ΑΝΕΜΟΜΥΛΟΣ

ΓΛΩΣΣΙΚΑ

Φίλε «Νουμᾶ»,

Ἐπειδὴ ξέρω πὸς ἐνδιαφέρεσαι γιὰ τὰ γλωσσικά, σοῦ μεταδίδω μιὰ γλωσσικὴ διόρθωση ποῖζαμε ὁ κ. Ρέπουλης μὲ τὸ νὰ μετονομάσῃ τις «Κεντρικὲς Ἐνωμοτιές» σὲ «Τμήμα μεταγωγῶν» καὶ ἔτσι τώρα, γλωσσικῶς τοῦλάχιστον, «Κεντρικὲς Ἐνωμοτιές» δὲν ὑπάρχουν.

Δικός σου
ΝΙΚΑΝΔΡΟΣ

Ο ΜΠΟΛΣΕΒΙΚΙΣΜΟΣ ΣΤΗ ΓΕΡΜΑΝΙΑ

[Τὸ ἄρθρον τοῦτο μολονότι πρωτοδημοσιεύθη ἐν ἐδῶ καὶ ἔνα μῆνα καὶ φραστικὰ δὲν ἤμπερ καὶ μιλῆ γιὰ κατοπινὰ γεγονότα, πού ἄλλα ἄρκετὰ τὴν κατάστασιν στὴ Γερμανία, τὸ δημοσιεύουμε ἐδῶ, ἐπειδὴ δίνει κάποιες πληροφορίας χρησιμότητας γιὰ νὰ καταλάβουμε σωστὰ τί γίνεται στὴν ἐπαναστατικὴ αὐτὴ χώρα].

Μὲ τὴν ἐπανάστασιν, πού ἔγινε στὴ Γερμανία, αἰσικὰ κόμματα, πού εἶχαν ἴσασιν τὰ χιῆς τὴσιν ἡμερῶν μέσῳ στὸ Ράιχσταγ, ἐξαφανίστηκαν καὶ ἡμερῶν στὴν Πρωσσία, Βαυαρία, Σαξωνία καὶ Βυρβέργη φαίνεται νὰ κρημωθῇ ἡ Σοσιαλ-δημοκρατία. Ἀπὸ τί οὐγκεται αὐτὴ ἡ Σοσιαλ-δημοκρατία καὶ ποιῆς εἶνε οἱ κρημνωτικὲς ἰδέες τῶν κρημωτικῶν ἀρχηγῶν τῆς; Ὑπόθετον ἀνάμεσα σιὸς Γερμανοὺς σοσιαλιστὰς καὶ Μπολσεβίκους; Αὐτὰ ερωτῶσιν παρακολουθοῦν ἀπὸ κοντὰ τὴν πορεία τῆς Γερμανικῆς ἐπανάστασις καὶ ὅσοι ἀνησυχῶν μήπως Ρούσσοικος μπολσεβίκισμός κρημωθῇ καὶ ὁ αὐτὸς.

Τὴ Σοσιαλ-δημοκρατία τὴν ἀποτελοῦν δύο μέγιστα ἡ πλειοψηφία, καὶ ἀρχηγοὶ τῆς εἶνε ὁ Ἐμπερι, ὁ σημερινὸς πρωθυπουργός, καὶ ὁ Σάϊντεμα καὶ ὁ ἡ μειοψηφία ἡ πὸ σωστὰ οἱ ἀνεξάρτητοι πού χωρίζονται καὶ αὐτοὶ ἐν δύο ομάδες : τοὺς λέγουμενοι καθαντὸ ἀνεξάρτητους καὶ ἀρχηγὸς τοῦ Κάντοσκυ, Χάαζε καὶ Λέντεμποργ, καὶ τοὺς ἀνεξάρτητους τῆς «Ἔκρας ἀριστερῆς» καὶ ἀρχηγὸς τοῦ Κάντ Αἰμπανγκετ, Φρόντς Μέριγκ καὶ Κλά Τζέικιν. Ἡ πλειοψηφία ἔχει τὴν ἐφημερίδα «Φόρβαϊτς», οἱ ἀνεξάρτητοι σιὸ Βερολίνο τὴν «Ἡμερίδα τῶν Εἰδήσεων» καὶ στὴ Λειψία «Ἡμερίδα τοῦ Λαοῦ τῆς Λειψίας» ἡ ομάδα Αἰμπανγκετ ἔχει ἐφημερίδα τῆς τὸ «Σπάρτακος». Ἡ μειοψηφία καὶ ἡ πρώτη ομάδα τῶν ἀνεξάρτητων εἶνε ἀντιμπολσεβίκικοι. Ἀποδῶν καὶ ἔνα χρόνον ἔπαυον νὰ καταδικάζουν τὴν μέθοδον τοῦ Λενίν καὶ τοῦ Τρότσκι καὶ παραπαλλὰ ἄρθρα μὲ ὑπογραφὴν τοῦ Σάϊντεμα, Ἐμπερι, Στάμπιχερ (διεθνητῆ) καὶ «Φόρβαϊτς» ἀποδοκίμασαν ξάστερα τὴν διάλεξιν τῆς Συντακτικῆς, τὴ δημοκρατία τῆς Δημοκρατίας τῶν Σοβιετ καὶ τὸν κόκκινον Τρόσκον. Τελευταία Κάντοσκυ ἔβγαλεν ἓνα φυλλάδιον μὲ τὸν τίτλον Δικτατορία τῶν Προλετάρων, πού ἔκαμε ποδοκτύπον σιὸς σοσιαλιστικὸς κίρκους. Ξαναφαίνεται ὁ αὐτὸ ἔλες οἱ παλαιῆς ἀρχῆς τῆς Γερμανικῆς σοσιαλ-δημοκρατίας : «Χωρὶς τὴν δημοκρατία, γρηγορῶν ὁ σοσιαλισμός εἶνε ἀδύνατος. Μὲ τὸ νεώτερον σοσιαλισμὸν ἐννοοῦμε ὄχι μόνον τὴν κοινωνικὴν ὀργάνωσιν τῆς παραγωγῆς, ἀλλὰ καὶ τὴν δημοκρατικὴν ὀργάνωσιν τῆς ζωῆς.» Κρίνει ἀσθηρὰ τὴν ὀργάνωσιν τῶν Σοβιετ, πού ἀφαιροῦν τὰ ἐκλογικὰ δικαιώματα ἀπὸ ἓναν ἀριθμὸν πολιτῶν καὶ πού ὁ τέλος ἴδωσαν ὄχι τὴν δικτατορία τοῦ προλεταριάτου καὶ τὴν δικτατορία ἓνος μέρους τοῦ προλεταριάτου ἐπάνω στὰ ἄλλα. Κατὰ τὴν γνώμην τοῦ Κάντοσκυ κοινωνικὴ ἐπανάστασις προοδεύει πολὺ ὀργὰ καὶ μισοῦμε νὰ ὀρίσομεν τὰ σωστὰ ὄρια γιὰ τὴν πραγματοποίησιν τῆς. Ἡ ἐπανάστασις θὰ εἶνε πὸς ἐξασφαλισμένη ὅσο περισσότερο θὰ γίνεται μὲ μισὴν εἰρημικότερη. Γιὰ τὴν δημοκρατία τῆς σοσιαλιστικῆς

κοινωνίας δὲν ὑπάρχει ἐμπόδιο μεγαλύτερο ἀπὸ τὸν ἐμφύλιον πόλεμον.

Ἀπειραντίας ὁ Αἰμπακνεχι, ὁ Φράντς Μέρικκ καὶ ἡ Κλάρα Τζέτικιν ὑποστήριξαν πάντοτε τὶς μπολοσεβικικὰς ἰδέας. Τὸ περασμένον καλοκαίρι ὁ Φράντς Μέρικκ ἔστειλε σὴν ἐφημερίδα ἕνα πολυσέλιδο γράμμα ὑπὸν ἐγκωμιάζον τὸς Μπολοσεβίκους, δι' εἶνε ἡ πρωτοπορεία τῆς παγκόσμιας ἐπαναστάσεως.

Ἡ Κλάρα Τζέτικιν ἀπάντησε ἰελευταία σὸ φυλλάδιον τοῦ Κράουτσικ μετὰ τὴν «Ἐφημερίδα τῶν Εἰδήσεων» καὶ γὰρ νὰ δικαιώσῃ τοὺς μπολοσεβίκους λέει, δι' ἡ διάλυση τῆς Συντακτικῆς, ἡ διακήρυξη τοῦ ὁμαδικοῦ τμήμον «εἶνε πολεμικὰ μέτρα» προσωρινὰ καὶ δι' ἡ μὴ ἀληθινὴ προλεταρικὴ ἐπαναστάσις, ἀπὸ πάντων ἐξ αἰτίας τῆς Ρουσοικῆς κοινωνικῆς οὐκείσεως, δὲν ἠμπορεῖ νὰ πραγματοποιηθῇ χωρὶς δικτατορία.

ὑπάρχον λοιπὸν Γερμανοὶ θεωρητικοὶ σοσιαλιστῆς, ποὺ ἐπιδοκιμάζον τὸ μπολοσεβικισμόν. Ἀλλὰ τὸ Λιευθινησίον τοῦ Βερολίνου ποὺ ἔχει ἰστέως ἀπὸ τὴν πλειστοψηφία, τὸν Ἔμπριτ, τὸν Σάντεμαν καὶ τὸν Λάντμπεργκ, καὶ ἰστέως ἀπὸ τὴν μειονοψηφία, τὸν Χάαζε, τὸ Νίτιμαν καὶ τὸν Μπαρτ, εἶνε ἀντιμπολοσεβικικοί. Οἱ φίλοι τοῦ Αἰμπακνεχι εἶνε εὐτυχέστεροι σὲ συμβολίαι τῶν ἐργατῶν καὶ τῶν στρατιωτῶν, ποὺ ἰδριόθησαν σὲ διάφορες πολιτεῖες τῆς Γερμανίας; Ἀυτὰ τὰ «Σοβιέτ» θὰ παῖξουν ἀντίκρου σὲ τῆς Κινβέρνγκες τὸ ρόλο, ποὺ ἔπαιξαν σὲ τῆς Ρουσοίας ἀντίκρουσιν προσωρινὴ Κινβέρνγκες τοῦ Κερένσκι; Ἀυτὸ ἀκριβῶς εἶνε τὸ μεγάλο ἄγνωστο τοῦ αἵθριου.

(Μετάφραση Ν.)

A. PIERRE

ἮΘΙΚΑ ΠΑΡΑΓΓΕΛΜΑΤΑ

6

Μὴ πιάσῃς φίλον ποὺ φορεῖ
παπούτσι μαλαωμένα
θὰ θέλῃ κ' ἡ φίλια του
νὰ μαλαωθῇ ἀπὸ σένα.

7

Λίγο μυαλὸ, τουνὲ πολλὸ
καὶ μέση, ποὺ λιγίσει,
ἂν ἔχῃς, νέε μου, ἡ ζωὴ
διόλου μὴ σὲ φοβίξῃ.

8

Λεπτὰ ἂν σοῦ δείχνουν ἀπ' ἐδῶ
καὶ δόξα ἀπὸ κει πέρα,
σὴν δόξα εἰπές : «Στὸ διάβολο
κι' ἀκόμη παρὰ πέρα !»

9

Τοῦ κόσμου θέλεις ἄνθρωπο
πάντα νὰ σὲ νομίζον ;
Κατάφερε ὄλο νὰ χρωσιῆς
κι' ὄλο νὰ σὲ δανείζον.

10

Σὺν σὲ τραπέζι σὲ καλοῦν
τρέχε μετὰ προθυμία,
κι' ἅμα θὰ πίνῃς νὰ εὐχεσαι :
«καὶ σ' ἄλλο μετὰ ὕγεια !»

ΑΝΘΕΜΙΟΣ

ΑΠΟ ΤΗΝ ΠΡΩΤΗ ΠΕΡΙΟΔΟ ΤΟΥ „ΝΟΥΜΑΣ“

[Στὴ στήλη αὐτὴ θὰ ξαναδημοσιεύομε ἀπὸ τοὺς παλαιὸς τόμους τοῦ «Νουμά», ἕτι ποιήματα, διήγημα, δράμα, ἄρθρο, μελέτη κλπ. θαρροῦμε πὺς μπορεῖ νὰ διαβασθῇ εὐχάριστα καὶ σήμερον ποὺ ὁ «Νουμά» θὰ κυκλοφορεῖ σ' εὐρύτερον καὶ κατὰ τὰ ἐννεὰ δέκατα καινούριον πύλο ἀναγνωστῶν.]

ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΑΘΗΤΙΚΗ ΣΥΜΦΩΝΙΑ ΤΩΝ ΤΣΑΪΚΟΦΣΚΗ

Ἐλάτε ὦ τόνοι ἐντὸς μου, οὐθυμιόμοι
σὴν βαθεῖα τῆς οὐχίσεως ἀρμονία.
Ἐλάτε ἄπλοι, ζευγαρωτοί, δεμένοι
σὸ πάθος, σὴν λαχίτσα, σὴν μαρία,

σὴν γλυκειὰ τῆς ζωῆς μας τυραννία,
σὴν φρενὰ τῆς γαλήνης ἀπλωμένοι —
καὶ λεύτεροι, λυμένοι, λυγισμένοι,
πλάστε τὴν σαρκισμένην συμφωνία.

Στὴν τρικυμιά σας μέσα, ὀλαρμενίσει
μετὰ τὴν ψυχὴ ἀνοιχτὴ — λευκὸ πανάκι,
ὁ ἀνθρώπινος κωμὸς ποὺ σὰς γλογίσει.

Κι' ἂν τὼρ ἀμέτρητα στοιχεῖα καὶ δράκοι
τὸν πόνο ἀντιφωνοῦν ὄλον τοῦ κόσμου,
— ἂ! πὺς ἀπολιτρώνεται ὁ δικὸς μου.

(1915)

ΡΗΓΑΣ ΓΚΟΛΦΗΣ

ἙΞΗΝ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑ

ΣΤΗΝ ΑΝΑΤΟΛΗ

Ὁ ἥλιος εἶναι ἡ ψυχὴ σου· τοῦ ἥλιου οἱ ἀκτίδες
εἶναι τῆς ψυχῆς σου οἱ φωτιῆς ὦ Ἐρωτα, Ἐρωτα
αἰώνιε.

Τὰ χρυσὰ τ' ἀστέρια εἶναι οἱ στοχασμοὶ σου, ἡ
χρυσὴ σκόνη τῶν στοχασμῶν σου, ὦ Ἐρωτα, Ἐρωτα
αἰώνιε.

Ὁ καλοκαιρινὸς ἄνεμος εἶναι ἡ ἀνάσα σου, ἡ ἀναμ-
μένη πνοὴ τῶν χειλιῶν σου ὦ Ἐρωτα, Ἐρωτα αἰώνιε.

Τὰ ἐρωτικά λουλούδια εἶναι οἱ στεναγμοὶ σου, εἶ-
ναι οἱ ματιῆς σου καὶ τὰ φιλήματά σου ὦ Ἐρωτα,
Ἐρωτα αἰώνιε.

Κ' ἡ γυναῖκα εἶναι τὸ ὑπέροστο λουλούδι, τὸ πὺ
θερμὸ ἀπὸ τὰ φιλιὰ σου, ὦ Ἐρωτα, Ἐρωτα αἰώνιε!

***

Ἐρωτα, κρασὶ ἀλλόκοτο! αὐτοί, ποὺ τοὺς δροσί-
ζεις, πάντα διψοῦν περισσότερο, ἀφοῦ πιοῦν.

***

Οἱ ψυχῆς στρηφογυρίζον δυὸ — δυὸ, τὶς ἔχει πιά-
σει ζάλη καὶ πέφτον μέσα στὸν ἀνεμοστρόβιλο τοῦ
ἔρωτα.

Οἱ κόσμοι κυλοῦνε συνεπαρμένοι μέσα στὸν ἀνεμο-
στρόβιλο τοῦ ἔρωτα.

Τὰ κύματα σὺν χαμένα, μουγκρίζοντας ἀπὸ ἔρωτα
ὑψώνονται πρὸς τὸ φεγγάρι.

Στὴν ἔρημο, τὰ μεγάλα λιοντάρια μουγκρίζον
ἀπὸ ἔρωτα γὰρ τὶς λιονταρίνες.

Ἐρωτα ἀνεμοζάλη παντοδύναμη, κάνεις ὄλα νὰ
νοιώθουν τὴ δύναμή σου· κυριεψέ με, ἀγκάλιασέ με
σκότωσέ με, ὦ! κάψε με μετὰ τὶς ἀστράπες σου!

(Μετάφραση Β.)

JEAN LAHOR